

Guia docent de l'assignatura "Llenguatges i currículums"**2011/2012**

Codi: 102076

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació primària	896 Graduat en Educació Primària	OB	2	2

Contacte

Nom : Ana Maria Margallo Gonzalez

Email : AnaMaria.Margallo@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per assolir els objectius de l'assignatura caldrà un bon domini oral i escrit de les llengües catalana i castellana (nivell C2). També es requerirà un domini instrumental en llengua anglesa i/o francesa (nivell B1).

En aquesta assignatura s'imparteix íntegrament en anglès una part dels continguts (els que corresponen al bloc 2) i en català la resta. Voluntàriament, els alumnes poden triar fer en anglès els seminaris dels blocs de l'assignatura que s'imparteixen en català.

Objectius i contextualització

La finalitat d'aquesta assignatura és l'adquisició de les bases per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i el coneixement del currículum de llengües a l'Educació Primària, així com de coneixements i pràctiques educatives sobre els següents àmbits específics de didàctica de la llengua i la literatura:

- L'ensenyament i l'aprenentatge inicial de la llengua escrita.
- La didàctica de la llengua estrangera.
- L'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura al cicle inicial.

En finalitzar l'assignatura l'alumne haurà de:

- Conèixer les bases teòriques que fonamenten l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües en situacions multilingües i en una escola inclusiva.
- Conèixer les propostes de polítiques lingüístiques i d'educació lingüística que s'han fet a Catalunya, Espanya i Europa.
- Conèixer el currículum actual de llengües per a l'Educació Primària, i interpretar-lo a partir de les bases teòriques i dels documents oficials del Departament d'Educació, per poder valorar les pràctiques docents i els materials curriculars (analògics o digitals) que tenen com a finalitat l'aprenentatge de les llengües i la formació lingüística dels escolars.
- Entendre la llengua com a part de l'activitat humana contextualitzada i destacar-ne la seva funció epistèmica en la construcció dels coneixements escolars.
- Analitzar i comprendre la realitat de la varietat d'usos de la llengua i la comunicació en la societat actual i les conseqüències que aquesta realitat té per a la consideració d'una escola inclusiva.
- Tenir coneixements per actuar en la diversitat de processos que intervenen en l'aprenentatge de llengües, tot donant la importància necessària a la interacció oral i sabent establir relacions entre els diferents continguts d'altres àrees, per tal que aquest aprenentatge esdevingui significatiu, funcional i

competencial.

- Saber planificar i actuar en els processos que intervenen en l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura en l'etapa dels primers aprenentatges de l'ús de la llengua escrita.
- Adquirir coneixements i competències didàctiques i professionals de base sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües estrangeres a l'Educació Primària.
- Conèixer la literatura infantil adequada als primers cursos de primària i adquirir la competència didàctica i professional necessària per poder relacionar els materials i aprenentatges literaris amb l'aprenentatge de la lectoescriptura.
- Adquirir el coneixement i competència didàctics i professionals per observar, interpretar, avaluar i regular tasques docents i d'aprenentatge que afavoreixin el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural dels i les alumnes d'Educació Primària.

Competències i resultats d'aprenentatge

1521:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant amb les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1521:G01.01 - Saber expressar oralment, per escrit i audiovisualment idees i coneixements amb suficient fonament teòric i argumental.

1521:G01.02 - Demostrar un coneixement de l'ús i registre acadèmic de les dues llengües oficials.

1521:MP45 - Adquirir formació literària i conèixer la literatura infantil.

1521:MP45.01 - Conèixer la literatura catalana de tradició oral així com els llibres i les formes de ficció audiovisual apropiades per als primers lectors, i tenir criteris adequats de selecció escolar a partir de les seves característiques formals i literàries.

1521:MP45.02 - Saber utilitzar la literatura en relació a l'aprenentatge de la llengua oral, el primer aprenentatge de la llengua escrita i l'educació literària amb dispositius didàctics adequats als seus objectius.

1521:MP46 - Conèixer el currículum escolar de les llengües i la literatura.

1521:MP46.01 - Interpretar el currículum de l'àmbit de llengües de la Generalitat de Catalunya, tant en els continguts que s'han d'assolir, com en l'articulació de les llengües de l'escola i en els aspectes transversals que suposa la dimensió comunicativa.

1521:MP46.02 - Fer explícits els referents teòrics sobre adquisició i aprenentatge de llengües i sobre didàctica de les llengües en què es fonamenta el currículum vigent.

1521:MP46.03 - Dissenyar propostes educatives d'ensenyament i d'avaluació que contemplin les diferents modalitats d'aprenentatge lingüístic, de manera que s'atenguin adequadament tots els continguts curriculars de l'àrea i responguin a la diversitat de l'alumnat.

1521:MP48 - Conèixer el procés d'aprenentatge del llenguatge escrit i el seu ensenyament.

1521:MP48.01 - Saber analitzar els conceptes dels infants de cicle inicial sobre la llengua escrita a partir del coneixement de les seves funcions en la societat actual.

1521:MP48.02 - Conèixer el procés d'aprenentatge inicial de la lectura i l'escriptura, tenint en compte les variacions que hi aporta el context multilingüe de l'aula.

1521:MP48.03 - Conèixer i valorar experiències, materials i propostes didàctiques, amb o sense l'ús de multimèdia i TIC/TAC, per al primer ensenyament i aprenentatge de la llengua escrita.

1521:MP48.04 - Tenir en compte la diversitat de stils d'aprenentatge i valorar les dificultats, deficiències i problemes en afrontar el procés d'aprenentatge de la llengua escrita i reconèixer les vies de solució que hi poden trobar tot respectant aquesta diversitat.

1521:MP48.05 - Adquirir i aplicar criteris per valorar els textos escrits dels infants de cicle inicial.

1521:MP49 - Fomentar la lectura i animar a escriure.

1521:MP49.03 - Llegir amb expressivitat textos literaris adequats a l'alumnat de cicle inicial i explicar contes i altres textos de literatura oral.

1521:MP49.04 - Dissenyar pràctiques diverses i articulades de foment de la lectura i l'escriptura al cicle inicial.

1521:MP51 - Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.

1521:MP51.01 - Analitzar i aplicar pràctiques didàctiques en què s'afavoreixi el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural, tot tenint en compte la perspectiva de l'escola inclusiva.

1521:MP51.02 - Conèixer les bases en què es fonamenta l'ensenyament i l'aprenentatge d'una llengua estrangera a la primària.

1521:MP51.03 - Fer propostes didàctiques per treballar la llengua estrangera a la primària i saber valorar totes les possibilitats organitzatives i els materials més adequats.

1521:MP53 - Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents en els estudiants.

1521:MP53.01 - Analitzar críticament propostes educatives presents en llibres de text i altres materials curriculars incloent multimèdia o digitals, de manera que en adaptar-les a contextos concrets es faci evident la seva potencialitat quant a l'aprenentatge de l'alumnat.

1521:MP53.02 - Fer propostes de planificació didàctica i d'avaluació i autoregulació del procés d'aprenentatge de llengües que tinguin en compte la diversitat de l'aula i que plantegi com a fita l'escola inclusiva.

1521:T03 - Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

1521:T03.03 - Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva tant de manera presencial com telecol·laborant de diferents formes.

1521:T09 - Utilitzar les TIC per aprendre, per comunicar-se i per col·laborar en els contextos educatius.

1521:T09.03 - Usar les TIC i les TAC en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics i en el disseny de propostes didàctiques.

1521:T09.04 - Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües dels diferents nivells educatius.

Continguts

1. L'àmbit de llengües al currículum de primària.

- Els models d'ensenyament i aprenentatge de les llengües i el currículum de primària.
- Àmbits i dimensions del currículum de llengües.

2. Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres.

- Ensenyament i aprenentatge de llengües estrangeres als cicles inicial, mitjà i superior. Les llengües estrangeres en el currículum en català. El Marc Europeu de Referència per a les Llengües.
- Enfocaments per aprendre llengües estrangeres a Primària. Programes AICLE. L'aprenentatge per projectes i tasques.
- La gestió de la comunicació a l'aula. L'organització de les activitats de recepció, producció i interacció a l'aula de llengües estrangeres. L'ús de les noves tecnologies com a suport a la comunicació i la interacció.
- La literatura en l'aprenentatge de llengües estrangeres.
- L'avaluació dels aprenentatges de llengua estrangera i en llengua estrangera.

3. L'ensenyament i l'aprenentatge inicial de la llengua escrita i l'avaluació.

- Usos i funcions de la llengua escrita en la societat actual.
- L'entrada al codi escrit. Conceptes dels infants sobre la llengua escrita.
- Els primers aprenentatges de la lectura i l'escriptura. Descripció del procés d'aprenentatge a partir dels models explicatius.
- Revisió històrica de l'ensenyament inicial de la lectura i l'escriptura. Fonamentació de les pràctiques educatives i propostes metodològiques actuals.

- Criteris per a l'anàlisi, interpretació i avaluació dels textos infantils del cicle inicial.

4. L'ensenyament, aprenentatge i avaluació de la literatura a cicle inicial.

- La literatura de tradició oral catalana. Els llibres per a primers lectors. Narrativa i poesia per a infants en formats orals, escrits i audiovisuals. Les versions de les obres tradicionals.
- L'educació visual i literària al cicle inicial.

Metodologia

Els continguts expressats *Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres* s'impartiran en llengua anglesa. Això significa que el professorat s'expressarà oralment en anglès, oferint a l'estudiant els ajuts necessaris per comprendre i expressar-se. Els estudiants i les estudiantes, en cas que sigui necessari, podran fer ús també del català per expressar-se. En un dels grups de seminari s'impartiran -en les mateixes condicions que s'acaben d'esmentar- tots els continguts de l'assignatura en llengua anglesa, per bé que s'oferiran mostres de produccions d'alumnat, materials d'aula i lectures en llengües catalana i castellana. La integració en aquest grup de seminari serà voluntària per part de l'estudiant. El fet d'haver estat adscrit en aquest grup de seminari es farà constar en el suplement del títol de l'estudiant.

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura referida a les activitats dirigides que es detalla a continuació:

PRESENCIAL EN GRAN GRUP

Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari, presentació de les lectures i treballs, comentaris sobre la marxa del curs, retroalimentació sobre les feines que es porten a terme.

Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants, que també podran presentar els resultats dels seus treballs.

SEMINARIS

Espais de treball en grup reduïts (1/3 part del gran grup) guiat pel professorat, en els quals, mitjançant l'anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	35	1.4	1521:G01.01 , 1521:G01.02 , 1521:MP45.01 , 1521:MP46.02 , 1521:MP48.02 , 1521:MP51.02 , 1521:MP53.01 , 1521:MP48.04 , 1521:MP48.01 , 1521:MP46.01
Seminaris	15	0.6	1521:G01.01 , 1521:MP46.03 , 1521:MP48.05 , 1521:MP49.04 , 1521:MP53.02 , 1521:MP51.01 , 1521:MP49.03 , 1521:MP48.03 , 1521:MP45.02 , 1521:G01.02
Tipus: Supervisades			
Tutories	17	0.68	
Tipus: Autònomes			

Activitats d'avaluació	83	3.32
------------------------	----	------

Avaluació

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat, encara que hagi realitzat les feines establertes.

El domini fluïd i correcte, oral i escrit, de la llengua catalana i castellana es considera un requisit per aprovar l'assignatura. Igualment, cal un domini suficient de l'anglès que permeti, amb els ajuts necessaris, assolir els continguts de l'assignatura i les explicacions a l'aula. Per a les activitats avaluatives del bloc de continguts de didàctica de la llengua estrangera, els estudiants podran expressar-se en català o en anglès.

El professorat responsable de l'assignatura decidirà conjuntament quina és la valoració global final de l'alumne en el cas que algun dels blocs avaluatius no hagi tingut un resultat acceptable/no hagi estat superat.

PROVA ESCRITA BLOCS 1 I 3

El bloc 1 i el bloc 3 s'avaluaran mitjançant un examen que inclou els continguts d'aquests blocs a més de la lectura obligatòria del llibre de Montserrat Fons, *Llegir i escriure per viure* i dels articles que s'hagin treballat en aquests blocs. Els criteris d'avaluació d'aquesta prova tindran en compte l'assoliment dels continguts corresponents als blocs 1 i 3 del programa i la comprensió i aprofundiment en la lectura del llibre *Llegir i escriure per viure*.

L'examen sobre els blocs 1 i 3 es farà al juny. Els resultats de les proves i exercicis lliurats es publicaran al campus virtual els 10 dies següents al seu lliurament. L'estudiant tindrà 5 dies per demanar la revisió de les proves a partir de la data de la seva publicació.

ACTIVITAT BLOC 3

Treball d'observació i anàlisi d'una activitat funcional de lectura i/o escriptura de nens de 4 a 7 anys. Els criteris d'avaluació tindran en compte la claredat de l'exposició oral, l'anàlisi de les respostes infantils i la relació amb els continguts de l'assignatura.

Les exposicions es presentaran en la sessió de gran grup de 3,5 hores.

ACTIVITAT BLOC 4

Presentació d'una activitat de lectura literària a cycle inicial que s'avaluarà amb els criteris següents: lectura expressiva del conte seleccionat, identificació dels aspectes literaris del conte i adequació de l'activitat didàctica sobre el conte.

Les exposicions es presentaran a l'últim seminari.

ACTIVITATS BLOC 2

El control de l'assoliment dels continguts del bloc 2 es farà mitjançant les activitats que es descriuen a continuació. Els percentatges de cada activitat desglossen el 35% del pes d'aquest bloc en l'avaluació total de l'assignatura:

A. Disseny i defensa en grups petits d'una seqüència didàctica que s'avaluarà amb els següents criteris d'avaluació: seguiment del treball individual i en grup (10%), lliurament per escrit i en versió digital (10%) i defensa oral (10%). La defensa oral i el lliurament per escrit es faran en l'última sessió del bloc 2. Els criteris s'avaluarà del seguiment del treball i els seus productes es contruiran conjuntament amb l'alumnat, com s'explica a l'activitat B.

B. Participació en la construcció dels criteris d'avaluació de la seqüència didàctica. Per avaluar aquesta activitat es valorarà que el alumne hagi participat amb contribucions de qualitat un mínim de dos cops (2,5%).

C. Exercicis d'autoavaluació sobre la participació en el mòdul i sobre els aprenentatges (2,5%).

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat bloc 3	15%	0	0.0	1521:MP49.04 , 1521:T03.03 , 1521:T09.03 , 1521:T09.04
Activitat bloc 4	10%	0	0.0	1521:MP45.01 , 1521:MP45.02 , 1521:MP49.03 , 1521:T09.03 , 1521:T09.04 , 1521:MP49.04
Activitats bloc 2	35%	0	0.0	1521:G01.01 , 1521:G01.02 , 1521:MP51.01 , 1521:MP51.02 , 1521:MP53.01 , 1521:T03.03 , 1521:MP53.02 , 1521:MP51.03
Prova escrita blocs 1 i 3	40%	0	0.0	1521:G01.01 , 1521:G01.02 , 1521:MP46.01 , 1521:MP46.03 , 1521:MP48.02 , 1521:MP48.04 , 1521:MP53.01 , 1521:MP53.02 , 1521:MP48.05 , 1521:MP48.03 , 1521:MP48.01 , 1521:MP46.02

Bibliografia

Bryant, S. C. (2008): Com explicar contes. Barcelona: Biblaria

Bullich, E. ; Maura, M. (1996): Manual del rondallaire. Barcelona: La Magrana

Chambers, A. (2007): ¿Quieres que te cuente un cuento? Una guía para narradores y cuentacuentos. "Fomentos lectores". Caracas: Banco del Libro.

Colomer, T. (2010): Introducción a la literatura infantil y juvenil actual, Madrid: Síntesis.

Consell d'Europa (2002) Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar, Barcelona: Generalitat de Catalunya. (

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat/menuitem.b318de7236aed0e7a129d410b0c0e1a0/?vgnnextoid=7b76>
)

Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura, nº 40. Consell d'Europa ii Ministeri d'Educació i Ciència (2004). Portafoli Europeu de les Llengües per a l'Educació Primària (Edat 8-12). Model acreditat núm. 51. 2003.

Escobar Urmeneta, C. (2004). "¿Qué quiere decir un siete?" en AULA de innovación educativa, 129: 33-38.

Escobar Urmeneta, C. (2004). "Para aprender a hablar hay que querer decir algo" en Glosas Didácticas, 12

Escobar Urmeneta, C. (2009). "Cuando la lengua de la escuela es diferente de la lengua familiar" en monográfico Aprender en inglés. Cuadernos de Pedagogía, 395: 46-51.

Fons, M. (1999) Llegir i escriure per viure. Barcelona: La Galera.

Guasch, O. (2007). «La educación multilingüe: un reto para el profesorado». Cultura y Educación 19 (2), 135-147.

Lluch, G. (ed.) (2000) De la narrativa oral a la literatura per a infants. Invenció d'una tradició literària. Alzira: Bromera.

Nemirovsky, M. (2009) Experiencias escolares con la lectura y la escritura. Barcelona: Graó.

Noguerol, A. (2007): "Algunes reflexions sobre el nou currículum d'educació primària" en Fòrum. Revista d'Organització i Gestió Educativa, volumen 14: 6-11

Noguerol, A. (2007): "El tratamiento integrado de las lenguas en el marco europeo" en Monografía: El tratamiento integrado de las lenguas. Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura, número 47: 10-19.

Nunan, D. 2004. Task-based Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.

Nussbaum, L. (2009). "Integrar lengua y contenido con los andamios necesarios" en monográfico Aprender en inglés. Cuadernos de Pedagogía, 395: 56-58.

Ribas, T. (2010) "La evaluación en el área lingüística". Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura, 53, 10-21

Servei d'Ordenació Curricular. (2009). Currículum d'Educació Primària. Barcelona: Generalitat de Catalunya (es pot consultar l'Àmbit de llengües: llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, llengua estrangera, segona llengua estrangera en: http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/file.php?file=docs/primaria/llengues_pri.pdf%20.

VERDÍA, E. (2002): "Comentarios al Marco común europeo de referencia para las lenguas", en Mosaico (número monográfico sobre Marco común europeo de referencia y Portfolio de las lenguas de la Consejería de Educación en Bélgica, Países Bajos y Luxemburgo), número 9: 4-7.

Vila, I.; Siqués, C.; Roig, T. (2006) Llengua, escola i immigració: un debat obert. Barcelona: Graó

Willis, D. & Willis, J. (2007) Doing Task-based teaching. Oxford Handbooks for Language Teachers. Oxford: Oxford University Press

Portals i recursos digitals

Recursos de literatura infantil i juvenil: http://www.xtec.net/recursos/lit_inf/index.htm i www.gretel-uab.pangea.org/

http://www.xtec.net/epergam/quins/quins.htm?codi=quins_llib

ClijCAT (Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil): <http://www.clijcat.cat/>

Recursos de llengua i literatura: www.xtec.es/recursos/catala/index.htm

Recursos de llengües estrangeres <http://www.xtec.cat/recursos/lestrangeres/frances.htm>

Portals de continguts educatius digitals i multimèdia del Departament d'Educació: <http://www.edu3.cat/> <http://www.edu365.cat/> i <http://www.xtec.cat/xtecmedia/index.htm>

Portal de l'espai LIC (Llengua Intercultura i Cohesió Social). <http://www.xtec.cat/lic/>

Portal del Servei de llengües: <http://phobos.xtec.cat/pluriling/>

Portal del Grup de Recerca en Literatura infantil i Educació literària de la UAB. Conté textos i audios d'autors i narradors, materials didàctics, llibres recomanats, etc. <http://www.literatura.gretel.cat>

Portal del Grup de Recerca en Educació i Interaccions Plurilingües de la UAB. Conté materials utilitzats en contextos d'acollida. <http://greip.uab.cat>

Primer aprenentatge de la llengua escrita, dos portals: <http://www.xtec.es/~mjulia/projecte/> i <http://www.xtec.es/~mmulas/projecte/index.htm>

Portal del grup CLIL-SI d'especialistes en ensenyament de llengües o de continguts curriculars en llengua estrangera: <http://grupsderecerca.uab.cat/cliisi/>

Portal del Grup de Recerca en Educació i Interaccions Plurilingües de la UAB. Conté materials utilitzats en contextos d'acollida. <http://greip.uab.cat>

Recursos de llengües estrangeres <http://www.xtec.cat/recursos/lestrangeres/frances.htm> i

<http://www.xtec.cat/recursos/lestrangeres/angles.htm>

Portal del CIREL (Centre de Suport a la Innovació i Recerca Educativa en Llengües):

<http://phobos.xtec.cat/cirel/cirel/>

Portal del Servei de Llengües: <http://phobos.xtec.cat/pluriling/>

Portal del Consell d'Europa sobre educació i llengües: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/schoollang_EN.asp?

Portal del Centre Europeu per les Llengües Modernes www.ecml.at